

DOOR MARINA DE VRIES

Tijdens een persreis op het dak van Centre Pompidou

In Museum Voorlinden

Bij de Prix de Rome met het werk van Saskia Noor van Imhoff

Zij bespreken de tentoonstellingen, die u al dan niet gaat zien. Wat drijft Joke de Wolf, onder meer kunstcriticus van Trouw en De Groene Amsterdammer

de criticus

Je bent ook opgeleid als tekenleraar, vanwaar de keuze voor criticus?

“Op verschillende terreinen actief zijn, past bij mij. Ik heb eerst een jaar geschiedenis gestudeerd, vond dat te droog, koos vervolgens voor wat ik leuk vind: zelf beelden maken, tekenen en schilderen. Dat kon ik wel, ik heb die opleiding afgemaakt, maar de grote roeping ontbrak. Nadenken en lezen over kunst vond ik leuker, ik ontdekte daarin beter te zijn. Ik ben nu trouwens ook bezig met een proefschrift.”

Over straatfoto's uit negentiende-eeuws Parijs, is dat kunst?

“Dat is geen kunst. Althans, de foto's zijn gemaakt in een opdrachtsituatie, net als de schilderijen van Michelangelo in de Sixtijnse Kapel. Charles Marville (1813-79) kreeg opdracht om de stad Parijs vast te leggen, voordat de verbouwingsplannen van Haussmann werden uitgevoerd. Het zijn fantastische foto's, loeischerp, in 2013 nog te zien in onder meer het Metropolitan in New York. Het aardige is: die foto's worden voor verschillende karretjes gespannen. Voor de een is het een teken hoe smerig de stad was, terecht dat de boel werd gesloopt. Voor de ander een teken van liefde voor wat verdwijnen zou. De betekenis van beelden ligt bij de gebruiker.”

Je uitdaging als criticus?

“Mensen die niet per se in beeldende kunst of cultuur zijn geïnteresseerd, toch eens naar een kunstwerk te laten kijken. En te laten zien dat kunst over alles in het leven kan gaan en voor iedereen kan zijn, niet alleen voor mensen die er ingewikkeld over doen. En vooral zo ver mogelijk weg te blijven van de opgeklopte lege frases waar vooral hedendaagse galeries erg verzot op zijn, als het gaat om het omschrijven van kunst en kunstenaars.”

DOOR MARINA DE VRIES

Levi van Veluw

Levi van Veluw (Hoevelaken, 1985) studeerde in 2007 af aan de Artez Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem. Hij viel op met grote houtskooltekeningen en foto's, veelal zelfportretten waarin het gezicht is overwoekerd door natuur of camouflagepatronen. De laatste jaren creëert hij enorme ruimtes waarvoor alle onderdelen, van stellingen tot voorwerpen, handgemaakt zijn. Die ruimte valt in een videowerk langzaam uiteen, of vormt een schaduwwereld waar het publiek in een totaal ander universum terechtkomt, zoals 2015 in kunstcentrum Marres in Maastricht.

'The Collapse of Cohesion. Archive', 2014, courtesy Galerie Ron Mandos

'The Collapse of Cohesion. Room 1', 2014, courtesy Galerie Ron Mandos

Op wie moeten we letten? Welke dertiger verdient de spotlights? Joke de Wolf, kunstcriticus van Trouw, noemt er twee: Zoro Feigl en Levi van Veluw.

de kunstenaar

Alles is ijdelheid

Het is ook voor kunstcritici, misschien wel juist voor mensen die veel tentoonstellingen zien, uitermate lastig om een enkele favoriet aan te wijzen. Zeker als die favoriet, in aansluiting op het dertigjarig jubileum van Museumtijdschrift, een dertiger moet zijn. Ook voor de kunstenaar een spannende leeftijd, want al ruimschoots op weg, talent bewezen, maar nog een heel kunstenaarsleven voor de boeg.

Joke de Wolf is tot het laatste moment aan het wikken en wegen. “Ik zie relatief weinig hedendaagse kunst, en al helemaal niet van dertigers die ik interessant vind. Het liefst had ik voor Paula Modersohn-Becker gekozen, een sterke, te vroeg gestorven kunstenaar.” Wat de dertigers betreft heeft ze twee favorieten, waar-tussen het lastig kiezen is: Zoro Feigl en Levi van Veluw. “Het werk van Feigl vind ik grappig en interessant, laagdrempelig bovendien. Wat mij bij beiden aanspreekt: dat ze op een frisse manier met al bestaande materialen en media omgaan. Zo ontstaat een combinatie die iets heel nieuws oplevert.”

Van Veluw begint volgens De Wolf vaak met houtskooltekeningen, een van de oudste manieren om kunst te maken, en gaat daarmee met de computer aan de slag. In installaties en films suggereert hij vervolgens een realiteit, een ruimte en sfeer die niet bestaan. Feigl gaat aan de slag met de meest gewone voorwerpen, en geeft daaraan een totaal andere draai. “Dat is natuurlijk al gedaan sinds Marcel Duchamp een pisbak naar het museum bracht. Maar Feigl laat die banale spullen ook nog bewegen, zodat wanneer je een brandslang of een stuk touw ziet, in je hoofd meteen ook die rare energie opduikt.”

Feigls *Poppy* (2012) is inmiddels een klassieker. Daarbij draait een grote lap rood plastic met veel geruis in het rond. “Het blijft spannend om naar die vreemde zwiepen te kijken, met belichting, geluid en energie maakt hij het banale mooi.” Vergeleken bij andere kinetische kunst houdt Feigl het eenvoudig, je begrijpt wat je ziet. Hedendaagse kunst, zegt De Wolf, hoeft niet altijd high-brow te zijn.

Datzelfde geldt voor Van Veluw. Neem zijn *The Collapse of Cohesion*. Je ziet een film van een kantoor- of archiefachtige situatie, alles is zwart. Langzamerhand valt er stof naar beneden en wordt alles omver geblazen. “Wat me fascineert is zijn spel met de tijd. Van Veluw laat de tijd langzamer en sneller gaan, wat me doet denken aan installaties van Bill Viola.” Van Veluw heeft al zijn objecten met de hand gemaakt. “Daar zit heel veel tijd in. Vervolgens laat hij een ramp gebeuren. Voor mij gaat dat over vanitas, alles is ijdelheid, over het feit dat wij hier allemaal maar tijdelijk zijn.”

Het atelier van Levi van Veluw, binnen: de werkplaats